

KISPESTI HIRLAP

TÁRSADALMI ÉS VEGYESTARTALMU HETILAP.

Megjelenik szombaton.

Előfizetési árak:
 Egész évre . . . . . 4 forint
 Fél évre . . . . . 2 " "
 Negyed évre . . . . . 1 " "
 Egyes szám ára 10 krajczár.
 — Nyilttér sora 50 kr., Bélyeg-díj 30 krajczár. —
SZERKESZTŐSÉG:
 Kispest, Nagy Sándor-utca (Holbesz-ház).

FELELŐS SZERKESZTŐ: **HOLBESZ JÓZSEF.**
FŐMUNKATÁRS: **BARTOS GYULA.**
 KIADÓ:
A LAPTULAJDONOS-BIZOTTSÁG.

Hirdetési díjak:
 Egész oldal . . . . . 25 frt — kr.
 Fél oldal . . . . . 14 " "
 Negyed oldal . . . . . 8 " "
 Nyolczad oldal . . . . . 5 " "
 Tizenhatod oldal . . . . . 4 " 50 "
 Legkisebb hirdetés . . . . . 1 " 50 "
KIADÓHIVATAL:
 Kispest, Nagy Sándor-utca (Holbesz-ház.)

Nőnevelés és női munka.

Hogy a nőnevelés és női munka helyes értelmére nézve mily sokat vétenek újabb időben, meggyőződhetünk naponkint, ha fáradságot veszünk magunknak a szemeink előtt lefolyó eseményeket figyelemmel kísérni és a családokban előforduló egyes mozzanatokot tanulmányunk tárgyává tenni.

Nőnevelés! Mily melyreható, magasztos e szónak igazi nemes értelme, ha meggondoljuk, hogy az nemcsak a családokra, hanem egész nemzetekre terjeszti ki áldásos hatását.

Előre bocsájtjuk, hogy ez úttal csupán a *polgári*, ugynevezett *középosztályról* kívánunk szólni.

Kérdés már most: kellő figyelembe részesül-e éppen ezen, a nemzet magvát képező osztályban e fontos tényező?

E kérdésre határozott *«nem»*-mel felelhetünk, bár elismerjük, hogy mint mindenütt, úgy itt is vannak dicséretes kivételek, csak hogy — fájdalom — elvesznek a nagy tömegben.

Állításunkat példával akarjuk feltüntetni s mintául vesszük egy *szegény mesterember* leánykáját.

Ezen gyermek alig lépte át az iskola küszöbét, apró tanulótársai már is élesztik benne az anyagiak utáni sorvasztó vágyat az által, hogy éreztetik vele szegénységét, nem lévén oly csinos öltözet, mint a tehetősebb szülők iskolába járó, bábként felciczomázott gyer-

mekének. Ennek természetes következménye azután nem más, mint a jobb módunak látszó szülők gyermekeinek önhittsége és gögjének kényelmes fejlődése, ellenben a szegény ember gyermeke ezek által leérvén, elkedvetlenedik, mi rendesen magukon a szülőkön is erőt vesz és csiráját képezi úgy egyik, mint másiknál a világ és saját magukkal való meghasonlásnak.

A középosztályhoz tartozó szülők sokszor *saját tönkrevetésük* árán is beszerzik a zongorát leányuk számára; tanítatják énekre, nyelvekre, rajzra, declamálásra stb. azon véleményben, hogy ezzel meg állapítják gyermekük boldogságát, jövőjét.

Szép ugyan a jóakarát csak hogy a legtöbb esetben ellenkezője éretik el a kítűzött célnak. A helyett, hogy nevelték volna gyermeküket eredeti rendeltetésének megfelelően: *háziasságra, szegénységre, hivatását átértő, sorsával megelégedni tudó és egy családot boldogítani képes nővé*, minden áron igyekeztek belőle zenevirtuoznét, nevelőnői kapacitást, vagy más kitűnőséget nevelni.

Pedig ez a ferde nevelési irány sokszor gyászos következményeket von maga után.

A különös hajlammal vagy felfogással nem rendelkező leányokból ily módon önmagával meghasonlott kedélyű lény fejlődik ki, a ki bár fiatalsága *virágában* van, mégis *készebb nyomorogni*, sem hogy egy *becsületes, jellemszilárd*, még anyyi

férferénnyel felruházott, de nem valami fényes állással, ranggal dicsekedhető vagy épen kereskedőhöz avagy *iparoshoz* menjen nőül.

És ha előhaladottabb korban ez mégis megtörténik, a házi teendők szokatlansága folytán rendesen elhanyagol mindent s így férjét anyagilag tönkreteszi, maga pedig azon gondolattól kinoztatik, hogy: *mivé neveltetett ő és mi lehetett volna belőle.*

A nőnevelés elvéül felállíthatjuk ugyan azt az elvet, hogy mennél többet tudjanak leányaink, csak hogy szem előtt tartandó irányelv legyen, hogy ne akarjunk belőlük minden áron oly valamit képezni, mire sem természeti hajlamuk, sem hivatottságuk nincs.

Tartsunk be itt is, mint általában mindenben, bizonyos középútat, melyen haladva, a gondos, gyermeke boldogságát szíven viselő szülő könnyen fel fogja találni annak helyes irányát, a melyben gyermekét fejlesztheti és a mely bizonyosan előbb kecsgetet jó eredményre, mint hiúságunknak anyagi erőnkét túlhaladó kielégítése.

A nők munkaképesítésénél legtöbbszörre szintén a hiúság képezi a főrugót.

A szülők azzal *ámitják* magukat, hogy bizony ők nem nevelik leányukat *iparos* számára s e gondolatban nem a legszükségesebb kézi munkákra fektetik a fősúlyt, hanem valami kézműi szakra azon célal, hogy ezzel *jövőt biztosító keresetforrást* nyissanak gyermeküknek.

A „KISPESTI HIRLAP” TÁRGZÁJA.

Őszi dalok.

I.

Elhullott már a kökörtcsin
 Virága,
 Levele sincs, elsiratta
 Az ága . . . . .
 Én is sírok . . . . . sír bennem a
 Fájdalom,
 Sötét felhő, tenger az én
 Bánatom.

Alkonyatkor harangoznak
 Imára . . . . .
 Az a boldog, a kinek van
 Babája.

Nekem is volt, de megcsalt a
 Hűtelen,
 Mindhiába, érte sírok
 Szüntelen.

II.

Fáj a rózsafának,
 Ha lehull virága;

Fáj az én lelkem
 Ha köny hull reája.
 Virágnak hervadás
 Szerelmemnek bánat
 A bús haldoklása,
 Mely napsugárra támad.

III.

Ősz van a lelkemben
 Fájdalmas haldoklás
 Borús a gondolat,
 Nincs vigasz, megnyugvás.
 A hulló levélnek
 Sorsát irigylem én
 Pihenni szeretnék
 A sír csöndes öln.

Radnai Gyula.

Barangolás.

Irtá: BURGER FERENCZ.

Borongós, mogorva nap van. Hideg őszi eső csapkodja magányos szobám ablakait. Néha néha fájdalmasan sívít a szél, fel-felkap egy csomó hervadt levelet, amelyek aztán örült tánczot járnak a légben. Brr! fázik az ember teste, lelke . . . Hogy hullanak az elfonyadt

falevelek, hogy rombol, pusztít az őszi hideg s a kavargó szél. Szinte hallani vélem a haldokló természet fáradt esdeklő hangjait. Pusztits, csak rombolj elmulás hava: november. Sirasd csak isteni természet elrablott ifjuságotat, tombolj: jajgass! Fájdalom kiáltásod elnyomja a boldogtalan emberek panaszait, el azok zokogását, kik szintén elvesztett tavaszukat siratják . . .

Szeretlek, csodállak gyönyörű, örökké igaz természet. Haláltusád megrendít, behúnyom szemeimet, befogom füleimet, hogy e perczen ne is lássalak ne is hallgassalak. Lassan-lassan megint előttem van az erdő, hol közelebb érzem magam az Istenhez, a kedves virágok ott a domb oldalán, a fűszál a zöldülő réten, a lombos fák az út szélén, a futókával körülölelt nyugvó . . . Tavasszal megint így lesz. Az erdő újra zöld lombkoronát vesz fel, a virágok újra kinyitják illatos kelyheiket a zümmögő méheknek. És szívemben is újra kél a visszaemlékezés és a remény.

Behúnyom szemeimet s úgy gondolom, hogy most is künn a természet templomában garzon lakásom helyett vagyok. Szinte érezni vélem nyári nap hevét, nem pedig a fűtött kályha melegét. A képzelet sebes szárnyai újra elvisznek kis falumba. Hallom a száguldó vonat zakatolását, látom az előttem fel- és eltűnő vidékeket s abba a balsamos levegőjű faluba érve alig rázom le az út porát, már sietek ki a mezőre, az erdőre, fel a hegyre, le a völgybe.

Nézzünk csak körül, mit eredményez az ilyen munkaképesítés?

Nyomorúságos tengődést, mely csak nehezen menti meg az éhen halástól azt, a ki erre támaszkodik.

Mert miért alkalmazzak az illető üzletek a női munkaerőt?

Csupán azért, hogy *felét* fizessék azon díjnak, melybe egy férfi által végzendő, bizonyos kiszabott munka kerülne.

A női munka nem felelve meg a keresetképesítés céljának ne is szorítsuk leányainkat csupán megélhetési szempontból e tere, hanem tanuljanak meg mindent oly célból, hogy azt a maguk családja körében, önmaguk számára értékesítsék.

Igy érvényesül legjobban a női munka és nem követeli azt az áldozatot, hogy a nő egyik legszebb ékességét, a háziasságot elhanyagolja.

Igaz ugyan, hogy az életben látunk eseteket, midőn egyesek kézi munkájuk után élnek, de itt figyelembe veendő, hogy azok a különféle összeköttetések útján boldogulnak.

Mindezekből ezután az következik, hogy a leányok eredeti hivatásuk s rendeltetéseiktől elvonatván, jövőjükbe vetett reményeikben a szülőikkel együtt csalatkoznak, kedélyileg idő előtt megtörnek és többé már nem bírnak kellő eréllyel a mulasztottakat szorgalommal és jóakarattal pótolni.

A helytelenül alkalmazott nőnevelés adja azon nőket, kik jól tudnak öltözködni, ismerik a divat minden szeszélyét, de a háztartás miattuk fölfordulhat.

A nőnevelés helyes elvei félreértésének köszönheti nem egy háziasszony, hogyha cseléje nincs vagy ha esetleg a főzésben járatlan cseléddel rendelkezik, inkább éhezik vagy a legsilányabbal éri be, semhogy magára vállalná az ebéd előállításának gondjait.

Hogy milyen lehet az ilyen női képesítés mellett a családi élet, azt úgy is mindenki elgondolhatja.

A régi jó időkről.

Sokan vannak oly elégedetlenek, kik elkecserevedve vádolják korunkat azzal, hogykorumpált, erkölcsi elvadtak s hogy a pénzutáni sóvá-

Örültem a nyáron, hogy rövid időre elsiethettem a városi zajból a csendes, a nyugodt s mégis oly sokat beszélő szabad természetbe. Örültem, hogy a napolvasztotta aszfalt helyett a rét és mező himes szőnyegén bolyonghatok. Örültem hogy a porlepte utcákról a lombos erdő sűrűjébe s az üdítő fenyvesbe menekülhetek. Hajnal hasadt, mire Szombathelyre értünk. Innen már nyugodtan gyönyörködhettem a fölkelő nap sugariban, a rét ezer meg ezer virágtól tarka szőnyegében, a fák levelein drágakövekként, ragyogó harmatcseppekben. Közeledtünk a határhoz. Nekem úgy tetszett, mintha lassabban haladnánk. Pedig nem. Csupán a ki és beszálló utasok változtak, csupán a ki és beszálló ritkább és ritkább. Az Alpok végső nyulványai között haladtunk távolabb a határon túl kékültek a magasabb csúcsok. A Fehring közelében emelkedők gyönyörű Söchau méltóságosan emelkedett ki. Most meg úgy rémlett, mintha az felém hajlana, úgy képzeltem, mintha a fák felém bólintanának. . . Bizony, bizony »szép vagy« oh természet, te dicső természet! Mely nyelv merne versenyezni veled? Szép, legszebb vagy magyar hazámban, de szép, vagy te mindenütt. Nem csinálsz választalat, nem ismeresz határt. . . Ezt csak mi emberek ismerjük.

Fehring már túl van a határon. Itt felváltják kalauzainkat az osztrákok. A mieink megint örömmel térnek haza. Itt kockázatom azt a megjegyzést is, hogy az osztrák vasuti hivatal-

gás ma sokkal nagyobb, mint volt ez bármikor, miért is fennen hirdetik, hogy ez nem tarthat soká má s a kor szelleme nagy viharokat rejteget s alapos a kilátás, hogy ez felszabadulva az Acolus zsákból, romba dönti mai, rozzant társadalmunkat s belőle »megélemedett Phoenix« ként lép ki az új, mely sokkal jobb s eszményibb lesz mint a mai. S e jóslatások mellett nagy rezignációval emlegetik a »régi jó időköt«, a boldog multat, mely sokkal jobb, erkölcsösebb, nemesebb, lovagiasabb, önzetlenebb volt, mint a jelenkor. S ez a régi jó idők dicsérése már majd mindegyikünknek szinte vérévé vált úgyannyira, hogy sokszor azon vesszük észre magunkat, hogy mi is alaposan szídjuk ezt az adó s monopolum szagu czudar világot s magasztaljuk mi is a régi jó időköt, mely puritán erkölcsű s az önzetlenség megtestesülése volt. S nagyokat sóhajunk, hogy bárcsak azok az idők járnának felettünk ma is, a mikor még fináncnak, váltohamisításnak, községi pótdadónak s tudom is én még miféle modern kvalitásoknak híret sem hallottak. Hej de boldog idők is voltak azok!

Pedig hát forgassuk csak végig a történelem lapjait! Melyik kor volt az, mely önmagára azt mondta volna, hogy jó és boldog? Mikor voltak az emberek a közállapotokkal megelégedve? A kőkorszakban talán, mikor egy kőbalta miatt véres háborukat vívtak? Vagy talán utóbb? . . . hisz az emberiség történelme miből áll? . . . véres csaták, háborúk láncolatából, ezeket pedig taláncsak nem vívták megelégedettségből!

Nevezzen meg csak egy kort a békétlen, mikor az emberiség boldog s a közállapotokkal megelégedett lett volna, sem a szabadságharcok nagy ideje, sem a társadalmi újjászületés kora, sem semmiféle idő és kor nem volt olyan, melyre rá nem mondták volna, hogy gonosz, romlott, elzüllött, erkölcstelen s önző, már csak azért sem, mert hisz az embernek természetében van az elégedetlenség. Hisz épen ez a tulajdonságunk egyik rugója társadalmi létünknek, munkálkodásunknak, e nélkül a tétlenség pocsolójában tespednénk.

A pénzvágyat illetőleg se ringassuk magunkat abban az ábrándos, boldog hitben, hogy azt régen nem ismerték s hogy ez csak a mi korunk fekélyes betegsége. Korántsem így van ez, meg volt ez mindig s meg is marad. A költők eléggé megénekelték, elsiratták, elítélték, gyűlöletessé tették ezt a csúf nyavalyát, de hiába, segíteni rajta nem tudtak, kiküszöbölni még kevésbé.

Pénzt, sok pénzt szerezni: mindig szent céljuk volt az embereknek. Ennek bizonyítására számtalan példát lehetne idézni a rejtelmes várakról, rabló lovagokról, titkos vérengzésekről, de csak egyet említek. Jól ismerjük a középkor vakbuzgóságig menő vallásosságát s tudjuk jól, hogy ennek a kifolyása volt a keresztes háború. No és ezek a látszólag tisztán vallási háborúk is aranszerzéssel voltak egybekötve. A keresztes hadak az egész keresztény világ kalando-

nokok és alkalmazottak egyenruhái tán cifrábak, a mieinkéi azonban csinosabbak. Fehring csinos, tiszta kis mezőváros (Marktleck) Stajéban. A csendes községet környező hegyek, rajtuk a fenyvesek haragos s a lombos fák élénk zöldjében egy-egy tiroliai házikó-, a tágas völgy virágos réteivel fölséges egy panoráma. Amint a szép fasoron, ballagok, mely az állomásról a községbe vezet, egy öreg sógorral találkoztam. Beszédbe elegyedtem vele. Kiejtéséről is, utazó ruháiról is sejtette, hogy nem vagyok Stajér, azért folyton kémlelőleg nézett rajtam végig. Ezt látva, megmondtam, hogy magyar vagyok s hogy a vidéket jöttem megnézni. Bár egyszerű földműves ember volt, igen értelmesen beszélgetett a vidék szépségeiről és flórájáról. Mikor pedig én büszkeségünkre: Budapestre s a millenárius kiállításra tereltem figyelmét, még ő is segített dicsérni nemzetemet s megígérte, hogy — bár öregember — megnézi a szép Budapestet.

Grác felé, amely már nincs messze Fehringtől, a vidék mind regényesebb lesz. Fehringtől vicinális vezet Burgau- és Nendaura. Ez a két városka már teljesen a határon van. Burgauban találtam korcsmát, hol magyar felírás is volt. Ha már a korcsmákról szölok megmondom, hogy ő, hat krért pompás sört mérnek a — többnyire bajszatlan — kedélyes és barátságos vendéglősök.

(Folyt. köv.)

rait magukba fogadták s ezek maguk raboltak legtöbbet a keresztény Konstantinápolyban. Még oroszlánszívű Richárd sem használta arra a szaracénoktól kapott aranyat, hogy rajta a keresztény foglyokat kiváltsa, hanem megtartotta a pénzt magának. Ugyanakkor Velence s Genuának mindegy volt, kit szállít át a tengeren, csak fejenként megkapja érte az egy aranyat. S a pápának többizben kellett tiltakoznia az ellen, hogy a keresztény fejedelmek a pogányoknak fegyvereket adjanak el. S így végigmehetnének az egész történelmen, csak úgy hemzseg az a kapzsiság s pénzvágy feltűnő példáitól. S hogy ez a pénzszerzési mania kifolyása az emberi természetnek, mi sem bizonyítja jobban, mint az a körülmény, hogy a legrégebb hindu emlékekben, költeményekben, szent iratokban is mindig csak gazdagságot kérnek az istenektől. Indrát, a gazdagság istenét tisztelték legjobban s állandóan azért könyörögtek a hívők, ajándékozza meg őket vagyonnal.

Az erkölcsök elvadását illetőleg is igen erős példákat találunk a multban, Gondoljunk csak vissza az ó-korra, Sodoma és Gomora pusztulására, az özönvízre. Latolgassuk csak Jezus földre jövetelének okait. Emlékezzünk csak vissza Róma uralmának utolsó szakára és az ujkorban a francia forradalom lezajlására, ezek mindmegannyi bizonyítékok. És ne gondoljuk, hogy ezen óriási időközök erkölcsi is talán a legeszményibbek lettek volna. Tartsuk eszünkben, hogy az ember mindig ember volt, megáldva jó és rossz tulajdonsággal. Nem tartom szükségesnek a további felsorolást, szükségtelen ezeket mind felbolygatni. Csak reá akartam mutatni, hogy legalább is igazságtalanság korunkra rábélyegezni, hogy oly rendkívül romlott s vigasztalja az elégedetlenkedőket az a tudat, hogy elődeink sem voltak sokkal jobbak nálunk, vagy talán . . . semmivel sem. Különbösen nézzünk kissé körül, hátha még utóbb egy kis dicséret is ránk férne!

Nem féltjük-e most is eléggé becsületünket? Nincsenek-e erkölcsnemesítő s állatvédő egyesületeink, kórházaink, könyvtáraink, menhelyeink, orvosi s tudom is én még miféle intézményeink; katonaságaink, (melyek úgy őrzik békénket, majd megszakadunk alatta) új és csodálatos gépeink, melyek az emberi munkát százszorosítják s kényelmünket elősegítik? Nincsenek-e világboldogító, eszményi állam szervező társadalmi apostolaink? (kiktől isten óvjon bennünket.) Voltak-e valaha elődeink hatóságilag így ápolva, gondozva, becézgetve s őrizve, mint mi most? Hisz előljáróink becses életünket, egészségünket, erkölcsünket, s biztonságunkat jobban féltik és őrzik mint jó magunk! S nincsenek-e a kor igényeinek megfelelő bürtöneink s beleváló szélhámosaink? S nincsenek-e napirinden szenzációs hireink? . . .

Ugyan már, hogy lehet az, hogy mi minden felette nagy és modern jókról megelégedünk, talán meg sem látjuk? . . . s mindig csak a szemétdombot piszkáljuk, mi bűzöset fedezhetnénk fel benne.

Rövid látókörünk nem engedi, hogy felszállva a magasba tisztán átlássuk helyzetünket s lássuk hibáinkat, de megtudjuk becsülni előnyeinket is.

Adorján Márton.

HIREK.

Kispes-Szt.-Lőrincz.

Ez a czime a legújabbban községünkben megjelent hetilapnak, mely első mutatvány száma után itélve nagyobb reklámmal indult, mint a mennyi az értéke. Laikus előtt szépek a hangzatos frázisok és talán kedvező benyomást is gyakorolnak, de a zszurnalista szemüvegén át mást látunk és mást olvasunk. Nevezett lap vezető cikkében, mely a megindított független organum programját tartalmazza, sok kecsgető hangzatosággal vázolja e legújabb hetilap feltétlen szükségességét és a jelen viszonyaiban egyedül tolja föl magát, olyan sajtói közegnek a társadalmi élet egyértésének megteremtésében, a község és a polgárság érdekeinek megóvásában és emelésében, mintha lapunk ezzel sohasem törődött volna és így ártalmára vált működésében a közügyeknek, bénítója volt a haladásnak. Kár volt az ujjorganumnak reánk támaszkodva, de hibáinkat felsorolva sőt élesen kritizálva oly megfontolt szándékkal hirdetni föltétlen szükségességét,

mint tette, mert erre az új lapra csakugyan nem volt égető szüksége a közönségnek, kevésbé az elhanyagolt közérdekeknek, kitűnik abból is, hogy mozgalmat sem csinált, általános érdeklődést sem keltett, legfeljebb talán azzal ébresztett figyelmet, hogy megjelent és mint harmadik sajtó közege ennek a kis községnek kenyérharczra kész kelni a fennálló hetilapokkal. Nem czélunk kicsinyleni a nagyvágú törekvéseket, melyek ez új lap vezetőségét áthatni látszanak, de azt már nem hagyhatjuk szó nélkül, hogy bizony úgy állunk e lap programjával, mint az egyszeri pap hiveivel: vizet prédikál és bort iszik. Ez a hasonlat teljesen találó arra a pontjára a programnak, hogy a személyeskedést, mint a társadalmi és közélet rákfénjét, teljesen kizárja, véglegesen kiírja és meg nem engedhetőnek tartja, hogy bárki is a tárgyilagosság rovására személyeskedjék és ezzel általmára válják a legnemesebb ügynek. No ezt ellenkezőleg tapasztaltuk, mert a mutatványszám második cikkke, melynek szerzője csillag alá rejtőzött, általános frázisok után mindjárt személyeskedik és gunyolja éppen azon közleményünket, mely általános elismerést vívott ki, annak íróját oly éles sarkamussal vágja és kicsinyli, hogy általános megbotránkozást keltett mindazokban, kik azt olvasták. Az első mutatványszám tehát az új lapnak kellő biztosítékot nyújhat a program betartására, mely körülmény folytán megdőlt már az alap is, melyre vérmes reménnyel e vállalat fektetve lett. Hogy csillagos cikkirő mit ért felrevezetésnek, azt mi el sem tudjuk képzelni. Meglehet, hogy ez csak a szépirály kedvéért lett ezzel a terminus technikussal ellátva? Azt tagadjuk, hogy közleményünk az igazság ellen vétett volna oly kardinális tudatlansággal, mint a cikkirő bélyegezi. Különben: fortes fortuna adiuvat! Sok szerencsét!

A képviselő testület közgyűlése.

A képviselő testület december hó 2-án azaz szerdán d. u. 1/24 órakor tartja rendes közgyűlést, melynek tárgyát főleg az 1897-ik évre szóló költségvetés megállapítása fogja képezni.

Ebtulajdonosok figyelmébe.

Ismételten figyelmeztetjük mindazokat, kik ebet tartanak, hogy azokat a községhezán jelentések be és az ebek után fizetendő csekély eb-adót fizessék le még e hó végéig, mert azon túl a megtartandó vizsgálat folytán mindazon ebtulajdonosok, kik a bejelentést elmulasztották, úgy szintén azok, kik az adót nem fizették, büntetéssel fognak sújtatni.

Kellemes utitárs.

Kovács János, a soroksári szalmagyárban napszámos, f. hó 23-án este 8 óra tájban az üllői-úton ballagott Kíspeszt felé, midőn útközben Bucsi István favágó csatlakozott hozzá. Az atyafiak csakhamar beszédbe ereszkedtek, melynek folytán kitudódott, hogy Kovács uramnak nincs lakása. Bucsi uram a favágó erre nagylelkűen felajánlotta az ő hajlékát éjszakára, sőt mint vendégszerető és illemtudó most már lakásadója Kovácsnak azzal kedveskedett, hogy Kovács uram bekecsét, látva, hogy az nehezen czepli, elkérte azzal a kijelentéssel, hogy ő majd viszi azt. A Henrich-utcában a favágó pardonot kért vendégétől és bement egy kis melegítőre egyik pálinkamérésbe, kijövet pedig megmutatta azt a nagy világosságot, melyet a szeméttel villanylámpái terjesztenek azon megjegyzés kíséretében, hogy ő itt lakik. A temető felé, a kanális gyalog átjárójánál, midőn azon átkeltek volna, Bucsi uram vendégét előre bocsájtotta és midőn az azon átkelni készült, orvtámadással hátulról megragadta és a mit sem sejtő Kovácsot az árokba dobta, ő maga pedig a bekecsesell "illa berek, nád a kert" elmenekült. A vizsgálatot megindították, melynek eredménye az lett hogy Bucsi uram kézre került, kit a csendőrség nyomban le is tartóztattott.

Bolti tűz.

F. hó 24-én Klein Károly polgártársunk üzletében robbanás történt és hogy komoly baj nem történt annak köszönhető, hogy a tulajdonos a robbanást okozó petróleum lámpát az üzletből az üllői-utrá kidobta, hol a tüzet is eloltották. Kár nem esett.

Keresi a férjét.

Zsoldos Lajosné, helybeli lakos neje jelentést tett az előjárásnál az iránt, hogy férje, ki f. hó 19-én reggel 6 órakor hazulról azon kijelentéssel távozott Budapestre, hogy munkát keres, mai napig sem tért vissza, miért is kéri annak körözését. Az előjárás köröztesse iránt megette az intézkedést. Az eltűnt férj, mint halljuk, szolid életű, munkás ember volt és rendkívül szerette családját és így valószínű, hogy valami szerencsétlenség érte.

A missió-bizottság a miniszternél.

Csötörtökön fogadta a kultusz-miniszter a missió-bizottság küldöttségét, melyet dr. Breznay Béla vezetett. A küldöttség tagjai voltak a vezetőkön kívül, Ribényi Antal, Cziklay Lajos, Holbesz József, Dorfner Antal és Varga János. Dr. Breznay átgondolt beszédben fejtegette célját a tisztelgésnek, melynek folyamán kérte a minisztert, hogy magas befolyásával hasson oda, hogy a missió-tárlat a kormány által megvásároltassék. A miniszter kegyesen fogadta a küldöttséget és megnyugtató ígéretet tett a megvételre nézve, előbb azonban szakembereivel fogja megvizsgáltatni a tárlatot, mert éppen szakkörök véleménye oszlik meg abban az irányban, hogy megvannak-e, vagy nincsenek-e a muzeumban a tulajdon néprajzi tárgyak. A miniszter a nehézségeket is felelített, melylyel a megvétel jár, mivel fedezett erre nincs, külön javaslatot ezen czímen pedig alig lehetne tenni, annál is inkább, mert még a kiállítás alkalmával megvásárolt iparművészeti tárgyak elhelyezésére kivánatos épület 30—40 ezer forintos költsége sem talált fedezetet. Szakkörökben még az a vélemény is van, hogy előbb a magyar néprajzi tárgyakat kellene összegyűjteni és csak azután gondolhatunk a külföldre. Mindezek daczára a miniszter ígéretet tesz az iránt, hogy a fennforgó ügyben miniszter-társaival konferálni fog és minden lehető elkövet, hogy a tárlat megvásároltassék. A miniszter ezek után bemutatattatván magának a küldöttség tagjait, Cziklay Lajostól kezdődött az »Album« iránt, mely nagyszerűnek és a maga nemében páratlanul ígérkezik. Ezzel a tisztelgés véget ért.

Regále.

A legújabb független hetilapunk a regale kérdésével behatóbban foglalkozik és úgy látszik olyan célzattal, hogy a képviselő testület véleményével terrorizálja. Mi nem akarunk meggyőződésünknek olyan erőt feltételezni, mint laptársunk azok kivételében és ép azért csak a józan észnek, a megfontolt gondolkodásnak törvényei szerint latoljuk a kérdést és megkoczkáztatjuk véleményünket, mely szerint mi határozottan czélatlanul találjuk a felekkel való egyezkedési tárgyalásokat és ha laptársunk megengedi, teljesen kárhoztatjuk a következő indokollással: feltéve, de meg nem engedve, hogy a jövőben létesítendő koreszmai üzletek nem is hoznák be teljesen azt az 5000 firt differenciát, mely a bérlet többletben ma már fennáll, de a mely minden esetre megkerül, a községnek egy-két ezer forinttal lesz csak kevesebb haszna, mely a viszonyokat tekintve nem oly veszedelmes természetű aggályokat teremthet, mint azt laptársunk előre látja. Sehol sincs az megírva, ha egy községnek 10—12 ezer forint helyett 8—10 ezer forint haszna van, az elégedetlenségre szolgáltatson okot, mert ezzel is nagyon meglehetünk elégedve. Sőt a legnagyobb könnyelműség koczkáztatni ilyen tisztességes és tekintélyes hasznót akkor, midőn az egyezkedés útján még a mostani egyesek által fizetendő összegben sem lehetne kiegyezni. Az azonban igen valószínű, hogy a házi kezelés mellett annyival több folya be az egyes fizetni köteles felektől, amennyiben a hivatalnok és az ellenőrző sereg fizetése azt föltételezné de teljesen föl is emészténé. Legkívánatosabb tehát a dolog jelen állása mellett mindent úgy hagyni amint van, a melyre hisszük a képviselő testület is meghozza kivánatos határozatát. Egyelőre ennyit a dologban.

Félreértett jóindulat.

A »Mindszentek napján« tartott műkedvelői előadásról lapunk hirrovatában úgy emlékezünk meg, hogy a műkedvelő rendezőseget jóakarattal, minden utógondolattól, távol arra figyelmeztettük, hogy a jövőben rendezendő

jótekonyczélú előadásoknál legyen figyelemmel arra is, hogy kevesebb kiadással rendezze azokat, nem egyébert, hogy a jótekonyczélra, mely ez előadásoknak számbavehető értékét biztosít, nagyobb összeg juthasson. Ezt a jóakaratu figyelmeztetést értette félre a műkedvelők főrendezője és hirtápolag nem éppen kiméletes hanggal és formával tudunkra adta, hogy szerkesztőségünk gyanúsítgatását kikéri magának és hogy ezentul rendezzük mi azokat, mert ők nem vágnak hasonló méltatlanságra akkor, midőn a nemzeti cél érdekében fáradsággal és kellő ambícióval és ügybuzgalommal működnek. E sorokban kívánjuk megértetni itt magunkat, kijelentve, hogy mi a legcsekélyebb sértő szándéktól sem voltunk áthatva, sőt nagyra becsülve a műkedvelők sikerült előadását azt hülön kritikai rovatra is méltattuk. A megjegyzésünk tehát csak a cél jófelfogott érdekéből kifolyólag történt, mert azt tagadni nem lehet, hogy jótekonyczélú előadásnál a legközelebbi cél a jótekonyczélra fordítandó összeg képviseli, melynek érdekében a költségesebb beruházásoktól le kell mondanunk. Ennyit az igazság érdekében.

A dalárda választmányi ülése.

A dalárda legutóbbi választmányi gyűlésében végleg határozott a dalárda helyiségének kérdése tárgyában, mely szerint a dalárda a Berán-féle új helyiségben költözködik át, hol alkalmas és teljesen elkülönített helye lesz. Mi minden jót kívánunk az új otthonhoz.

Községi választások.

A községi választások küszöbön vannak. A hat esztendő, melyre bizalmat nyertek a mandátumban, lepörgött az idő sebes orsóján. Választás alá kerül a bírói, a törvénybírói, pénztárnoki, közgyámi és 8 esküdti állás, de hogy mikor lesznek ezek betöltve, kiket választ meg a polgárság bizalma, arról most még nem is almodnak az emberek, pedig itt lenne már az ideje a csendes, a község jövőjét érdeklő munkálkodásnak. A képviselők közül a következők esnek ki a ciklusból, kik helyett újak választandók: Buchstaber Róbert, Herbacsek Bertalan, Stein József, Straznitszky Alajos, Sohber István, Tihanyi Mihály, Tóth Ferencz, Torner Mihály, Varju Kálmán, Keglovics Simon.

A képviselő-testület rendkívüli közgyűlése.

A f. hó 27-én délután tartott közgyűlés, mely a regale tárgyában lett összehívva a következő eredménnyel folyt le. Dorfner és társai indítványát, melyet alant közlünk a képviselő-testület elfogadta. Indítvány. A regale hasznosítása tárgyában hozandó határozatnak e közgyűlés tárgysorozatában történt felvételéből kifolyólag indítványozom, hogy a község és a fizetni köteles felek között ez idő szerint érvényben levő szerződések minden változtatás nélkül hagyassanak érvényben a következő két, illetve a kincstár által netán bekövetkezendő felmondás folytán egy évre. A kincstár által történt 5.000 frtnyi bér felemelés részbeni fedezéséül a keletkezendő új üzletek által fizetendő évi bérösszegeket jelöljük meg. Így az új üzletek által fizetendő összeg és az 5.000 frtnyi bérfelémelés közötti különbözet lesz kevesebb a község egész évi haszna. — Ezen különbözet csökkentése és az egy évi tapasztalat után feltűnő kis összegben megállapított évi bérösszegeket fizetőknél mutatkozó aránytalanságok megszüntetése czéljából indítványozom, hogy utasítsák az előjárás, miszerint a december hó 2-án tartandó rendes közgyűlésen két bor és sör italadóra kiegyezett koreszmáros, — két pálinka fogyasztási adóra kiegyezett kereskedő. — két husfogyasztási adóra kiegyezett mészáros vagy hentes és két cukorfogyasztási adóra kiegyezett kiskereskedő szerződéseinek felbontása és nagyobb évi bérösszegben leendő megállapítása tárgyában tegyen a képviselőtestületnek előterjesztést. A választott bizottság tagjai: Ács László, Dorfner, Gesztesi jegyzők, Vadász Márton, Scherer Ferencz, Keglovics Simon és Eberhardt Imre.

Meghívó.

Az egészségügyi bizottság f. hó 28-án szombaton délután 4 órakor a község ház tanácstermében gyűlést tart Tárgy: Megalakulás. — Második gyógyszerár felállítás tárgyában hozandó határozat. — Esetleges indítványok és előterjesztések.

A közönség köréből.

Köszönet nyilvánítás.

Azon alkalomból, hogy a Bódy-féle színházi vendéglő bérletétől visszalépek és a Szabó-féle üzleti helyiséget veszem át, nem mulasztatom el a nagyérdemű közönségnek, mint a Bódy-féle vendéglőtől bucsuzó bérlő, szíves pártfogásukért azon reményben köszönetet mondani, hogy új helyiségemben is szerencsétlenül szíveskednek becses megjelenésökkel.

Ugyancsak köszönettel tartozom a kaszinó igen tisztelt elnökének, válassmányának és a tag uraknak, kik a rendezett társasestélyekkel anyagilag támogatni szívesek voltak.

Midőn általánisítom őszinte szívvelyes köszönetem, egyben ajánlom jóízű konyhám és tisztán kezelt boraimat mindazoknak, kik a Szabó-féle helyiségben nemcsak személyemet, de mindenkor figyelmes kiszolgálásomat pártfogolni szíveskednek.

Azon reményben, hogy megtartanak szíves pártfogásukba vagyok mindenkor

hazafias tisztelettel:

Stefán János,
vendéglős.

HIRDETMÉNYEK.

T. cz.

Van szerencsém saját töltésű palackboraimnak árait szíves figyelmébe ajánlani:

90-es móri vörös	literje	80 kr.
92-es szegszárdi vör.	»	50 »
95-ös siller	»	26 »
92-es fehér szomorodni	»	80 »
92-es » villányi	»	60 »
94-es bösingi asztali	»	35 »

Valódi bortörkölt, boroviczkát, szilvoriomot, cognacot, legjobb minőségű likőröket, tearumot, Törley champagnert, ásványvizeket, mindig raktáron tartok.

Tisztelettel

Krakauer Mórné.

Kispesten,

a Fő-utca és Üllői-út sarkán.

Kávéház átvétel.

Értesitem a n. é. közönséget, hogy az előnyösen ismert

Berán-féle kávéházat

megvettem és azt december 15-én megnyitom.

Midőn ezt a n. é. közönség b. tudomására hozom egyben kérem nagybecsű pártfogását, üzletem felvirágzásához, melyet a kor igényeihez átalakítva és kényelmesen berendezve adok át a nagyközönségnek. Pontos kiszolgálásról és kitűnő italokról gondoskodva lesz.

Kispest, 1896. nov. 27-én.

Hazafias üdvözlettel:

Rácz Ferencz,

kávéháztulajdonos.

Császár olaj!

Van szerencsém a n. é. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy a mai naptól fogva üzletemben

császár olajat

és

legfinomabb amerikai petroleumot

is fogok tartani.

Együttal felhívom a n. é. közönség becses figyelmét dusan felszerelt üveg és porcellán rak-táramra is.

Kész szolgálja

Imre László,

üveg- és porcellán kereskedő

Kispest, Üllői-ut 111.

DENATURÁLT SZESZ!**Üzlet átvétel.**

Van szerencsém, mint a színházi minta vendéglő volt bérlője, a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy a

Szabó-féle vendéglőt

összes kényelmes helyiségeivel december 3-án átvettem és azt a mai kor igényeihez képest berendezve czégem alatt tovább vezetem azon kijelentéssel, hogy eddig ismert figyelmességem fokozásával azon leszek, hogy a n. é. közönség igényeit úgy a pontos és lelkiismeretes kiszolgálás, mint valódi tisztán kezelt boraim és jó-hírű konyhám által teljesen kielégítek.

Ezzel kapcsolatban felhívom a n. é. közönség figyelmét multságokra alkalmas helyiségeimre, melyet báli multságokra, társas összejövetelekre, lakadalomra hangversenyekre mindenkor

dijtalanul

engedek át.

Midőn ezt a n. é. közönség becses tudomására hozom, egyben kérem szíves pártfogását új üzletem látogatásával, melyet remélni bátorodom.

Vasár- és ünnepnap zene.!!

Kispest, 1896. november hó 26-án.

Hazafias tisztelettel

Stefán János,

vendéglős.

KISPESTI TAKARÉKPÉNZTÁR R.-T.**HIRDETMÉNY.**

Az intézetünk kebelében 1896. január hó 1-én alakult **önsegélyző évtársulat** oly fényes eredményt mutat fel, hogy ezt — az üzletág kezdetlegességét tekintve — alig reményelhetjük. Tájékoztatásul csak annyit kívánunk kiemelni, hogy az évtársulat ma már 1200 üzletrésszel működik s — a f. évi november 15-iki átlagot véve alapul, — 11.000 frt töke felett rendelkezik és — a takarékpénztári osztály támogatásával — az évtársulati tagoknak nyújtott kölcsönök a 16.000 frtot meghaladják.

Ezen eredmény arra indította a takarékpénztár igazgatóságát, hogy

az 1897. év január hó 1-jével új önsegélyző évtársulatot alakít, mely ép úgy mint az előbbi évtársulat **6 évre és heti 50 filléres, vagyis 25 kros betétekre** alakittatik.

Bővebb tájékoztatást ez irányban az intézet vezetősége szívesen nyújt, megemlítendőnek tartjuk azonban már itt is, hogy minden évtársulat 6 évi időtartamra alakul, de minden egyes tagnak jogában áll — az alapszabályszerű felmondás mellett — az évtársulat kötelékéből bármikor kilépni. Továbbá, minden 25 kros betét, — megfelelő biztosíték mellett — 75 frtig megterhelhető. A kölcsönök 6%-os kamatozás mellett nyújthatnak és a heti befizetésekkel törlesztetnek.

Beiratkozni már most is lehet az intézet irodahelyiségében a hivatalos órák alatt, továbbá az intézet igazgatósági tagjainál és megbizottainál.

Minden üzletrész után egyszer s mindenkorra 25 kr. beiratási díj fizetendő.

Midőn ezt a nagyközönség szíves tudomására hozzuk, tesszük ezt úgy intézetünk, mint a közönségnek kölcsönös jól fel-fogott érdekében s meg vagyunk győződve, hogy ennek részéről a nagy áldozattal és fáradtsággal fentartott intézményt kellő támogatásban fogja részesíteni.

Kispest, 1896. november hó 21.

A kispesti takarékpénztár r.-t. igazgatósága.